

**Quæstionum Canonicarum, In Quinque Libros
Decretalium, Tomus ...**

In Lib. III. Decretalium. In quo agitur De Rebus, quae in iudicium devenire solent, cujusmodi sunt, de vita et moribus Clericorum, ...

Schlüter, Georg

Augustæ Vindelicorum, 1708

Articulus V. De reliquis ad hunc titulum pertinentibus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73045](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73045)

textus Ecclesie fuerint unita, apud Abbares, quasi res temporales erant, ac proinde licitum fuit sub ea forma pecuniam dare; quemadmodum licebit partem fructuum unius beneficii, seu locum Parochia cum altera simili parte commutare data pecunia; eo quod res temporales tantummodo aestimantur.

1653 Sed his non obstantibus, dicendum, permutationes beneficiorum inaequalium; valide, liciteque fieri etiam data pecunia, ubi haec non datur in compensationem excessus, quo unum beneficium excedit alterum *in qualitate spirituali, sed solum in fructibus, & redditibus temporalibus*; quia sic nulla intercedit simonia; modo absit fraus, & intentio prava, qua dans pecuniam quaereret revera *spiritualiter dignius*; & alter pecuniam; quod Clemens cautum voluit illis verbis, *sic tamen ut illi contractus inter se nequaquam misceantur*. Quare negandum est, in tali casu pecuniam non posse dari, nisi pro ipso beneficio; nam licet fructus unius beneficii comparari non possint ab alio absque spirituali titulo; hoc tamen fieri potest, quod quis acquirat jus eorum fructuum titulo spiritualis ministerii *non empto, aut pecunia comparato*; sed, *titulo collationis, supposita* resignatione in manibus Episcopi admittentis permutationem temporarium; cum enim, supposita utriusque resignatione, utrumque vacet, ut diximus, sic tamen, ut unius beneficium alteri permutantium conferatur; & vicissim, collatione juris spiritualis, seu tituli, consequenter acquirit etiam jus temporalium reddituum non obtinendum, nisi fieret aequalitas compensatione per pecuniam, ut tollatur id, quo alterum deficit.

1654 Verum est, quod jus ministerii spiritualis praesupponatur ad jus temporalium reddituum; sed ex hoc, quod horum defectus pecunia compensetur, non sequitur, pecuniam dari pro illo; alias, quando quis emit villam, cui annexum est jus Patronatus, dando pretium pro villa, quanti haec valet, eo ipso etiam daret pretium pro jure Patronatus, adeoque hoc nec indirecte emi posset, contra communem; unde sicut emens ta-

lem villam non committit simoniam; quia jus Patronatus, etsi annexum illi, non venit ullo modo etiam indirecte in appretiationem, cum, ut suppono, titulo annexi patronatus non augeatur pretium villae; sic dando pecuniam pro temporalibus redditibus beneficii, in hoc excedentis alterum, non committeretur simonia; quia jus spirituale illis annexum non venit ullo modo etiam indirecte in appretiationem, cum, ut suppono, titulo annexi juris spiritualis non augeatur pretium temporalium; de hoc videri possunt etiam ea, quae tradimus lib. 5. tit. 5. a n. 495. & ex his facile solvi poterunt, quae opposita sunt superius in contrarium.

ARTICULUS V.

De reliquis ad hunc titulum pertinentibus.

1655 **Q**uestio 1. est, qui possint admittere renunciationses beneficiorum causa permutationis? R. De hac quaestione a nobis actum esse lib. 1. tit. 9. a n. 2068. ubi i. diximus, quot modis fieri possit renunciatio? & specialiter a n. 2069. de quadruplici renunciatione conditionata? 2. quae beneficia possint, vel non possint renunciari? 3. qui? 4. ex qua causa? 5. quis jure valeat renunciationses admittere? Cum primis autem conditionatas, atque adeo etiam causa permutationis? de quibus ibid. V. dicta a n. 2089.

1656 Altera quaestio est, an, & qualiter intelligendum veniat, quod commutationes praebendarum, praesertim cum pactione praemissa, quae sit circa spiritualia, vel connexa spiritualibus, labem simoniae contineant? R. Ad hoc constare ex lib. 5. tit. 3. de simonia, a n. 491. Qualiter autem contingat renunciationsem, sub conditione coram ordinario factam, esse, vel non esse simoniacam, praesertim sub ea conditione, ut *huic, vel illi* conferatur, constat ex ibid. dict. a n. 503. & n. 506. ubi egimus de reciprocis beneficiorum resignationibus: de renunciationse autem confidentiali a n. 512.

1657 394

Tertia quæstio est, an jus Spirituale (v. g. percipiendi decimas Clericales) permutari possit pro pretio, vel alio temporali pretio æstimabili? R. negative ex c. *Exhibita*, ult. h. t. Cum enim causa inter conventum S. Martini de Pannonia, & Præpositum Alban. vertente super quibusdam decimationibus, dictæ partes in Capellanum Papæ, & Magistrum M. utrinque, tanquam in arbitros, compromississent, illique arbitrari fuissent, si Præpositus obtin. res 10000. solidorum à Rege Hungariae concedi dicto monasterio, illos à petitione decimationum cessare debere; Gregorius IX. summus Pontifex mandavit, si confiteri de promissis (cum permutatio de spiritualibus ad temporalia improbetur) prædictum arbitrium, & quidquid inde secutum est, irritum decerni. Ratio huius est, quia cum tale jus decimandi sit spirituale, non recipit æstimationem; quamvis possint fructus decimarum locari; sunt enim quiddam temporale: quando autem sit pactum in perpetuum, tum videtur initum super ipso iure decimandi, quod est spirituale, ideoque censetur prohibitum, ut hic, & c. *omnes decimas*, 16. q. 7.

1658 Dices: Arbitri, sicut etiam Iudices, in lite beneficiaria possunt uni litigantium adjudicare beneficium, cumque gravare, ut pro bono pacis pecuniam parti alteri persolvat juxta c. *nisi essent*. 21. de præbend. ergo pronuntiatum illorum Arbitrorum non continebat labem Simoniam; Consequenter non erat improbandum, atque adeo pactum de spiritali dando pro temporali, & vicissim, non est invalidum. Sed ad hoc respondimus lib. 1. tit. 36. de Transactionibus. Quare not. nec transactionem, proprie dictam, fieri posse super spiritalibus, qua pro his in compensationem detur aliquid temporale, quia aperte contineret Simoniam; secus, dictam improprie, sumendo illam pro amicabili compositione partium, quo casu, ubi jus litigantium dubium est, dupliciter dari po-

test temporale uni ab altero; primo si unus alteri cedat totum jus suum, si quod sibi compereret, & alter, ut deinceps in pace vivant, vel alio sine honesto, sine respectu, & animo, vel pacto prævio compensandi jus cessum, offerret aliquid temporale; 2. si animo compensationis in utroque casu; si neutrum appareat jus quæsitum, simoniam contineret; & ideo dixi: Si jus litigantium dubium est, utroque illud contentente sibi comperere; aliud est, si uni jus esset quæsitum, & ab alio in eo inquietaretur; & in hoc casu videtur procedere c. *Nisi esset*; tum enim temporale non daretur pro beneficio, sed pro bono pacis, seu cessatione litis, amore concordie: quod vero dicitur in c. *Exhibita*, id non licere, intelligitur, ubi neutri parti erat jus quæsitum, sed utrinque dubium; & ideo datum temporale, ut alter colligans cedat jus dubium, infectum erat simonia; consequenter invalidum.

1659 Ex hoc deducitur, cum jus decimandi (quod comperit ex titulo Clericali) non possit permutari cum re temporali, multo minus posse vendi; quod etiam dicendum de venditione beneficii; nam, ut dictum est, talis permutatio, vel venditio aperte contineret simoniam; secus tamen est de permutatione rei spiritalis cum spiritali, exceptis beneficiis, modo neutri aliquid temporale sit annexum; colligitur ex c. *Quam pio*. 1. q. 2. ubi Bonifacius Pontifex negat, posse accipi aliquid ex pacto pro ingressu, & receptione ad Religionem, ubi utrumque spirituale est; quod tamen intelligendum venit extra casum necessitatis, ut habetur in textu ibi: *Verum tamen si vestra necessitati adeo est opportunus, quem reperistis, dum tamen omnis absit pactio, omnis cesset conventio, nullaque vestrae Ecclesie fiat distractio, accedat, gratis Deo servire incipiat, sui que regimini devotè gesserit obsequium, & postmodum vos quasi subsidii gratia, aliqua sua Ecclesia munera largiri fratrum solatio Romana permittit Ecclesia.*